

Ügyszám: EBF-AJBH-342/2023.

Védett tulajdonság: fogyatékossg

Diszkrimináció területe: áruk forgalma és szolgáltatások igénybevétele

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Kérelem, a kérelmező álláspontja

A látássérült kérelmező azt sérelmezte, hogy a vakvezető kutyával vásárolni szándékozott az eljárás alá vont által üzemeltetett pékségében, gyermekei kíséretében, azonban az eladó a vakvezető kutyáját nem akarta beengedni.

A kérelmező felvilágosította az eladót a vonatkozó jogszabályokról és arról, hogy ezek alapján látássérültként a vakvezető kutyájával jogszerűen léphet be az üzletbe, majd az eladó tiltakozása ellenére a kutyával együtt bement. Végül némi szóváltás követően kiszolgálták, de az eladó továbbra is azt hangoztatta, hogy legközelebb a kutyával nem fogja beengedni.

A kérelmező hivatalos irattal igazolta a látássérültségét, valamint csatolta a vásárlásról kapott számlát és a segítő kutya igazolványát.

Az eljárás alá vont álláspontja

A kérelem alapján a hatóság eljárást indított a pékséggel szemben, mely elismerte, hogy a kérelmező kutyáját először az eladó valóban nem akarta beengedni az üzletbe, mert egy élelmiszeres áruházzal van szó, ahol szigorú higiéniai szabályoknak kell, hogy megfeleljenek.

Az eljárás alá vont az esettel kapcsolatban előadta, hogy miután az alkalmazott megkérte a kérelmezőt, hogy a kutyáját hagyja kinn az üzlet előtt, a kérelmező végig emelt, kioktató hangnemben beszélt vele. Kifejtette továbbá, hogy a kérelmező gyermekei is tudtak volna segíteni édesanyjuknak a vásárlásban, tájékozódásban, ehhez a kutyára az adott esetben nem volt szükség. Az volt az alkalmazott benyomása, hogy a kérelmező szándékosan kezdeményezte a konfliktust.

Az eljárás lefolytatása

A felek az eljárás során nem kötöttek egyezséget, ezért a hatóság a felek nyilatkozatai, a becsatolt dokumentumok és a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével hozta meg döntését.

A hatóság döntése és annak indokai

A hatóság megállapította, hogy a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól szóló 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet szerint a gazda és a kiképző jogosult a segítő kutyával tartózkodni és a segítő kutyát használni a lakosság elől elzárt területek kivételével az élelmiszeres árusító üzletben és a vendéglátó üzletben is.

Az ügy megítélésénél a hatóságnak abból kellett kiindulni, hogy a segítő kutya alkalmazása és a segítő kutyának az egyébként a kutyák elől elzárt területekre történő beengedése olyan – fenti jogszabályban meghatározott – esélykiegyenlítő rendelkezés, amely lehetővé teszi, hogy a fogyatékkal élő személy is azonos önállósággal juthasson hozzá az árukhoz, szolgáltatásokhoz, mint a fogyatékkal nem élő személyek. A kérelmező az eljárásban mind a védett tulajdonságát, mind a segítő kutya alkalmazásához szükséges jogszabályi követelményeknek való megfelelést igazolta. Nem kérdőjelezhető meg a kérelmező azon jogosultsága, hogy a személyi segítő kutyájával együtt léphessen be mindazon területre, amelyek vonatkozásában a jogszabály erre feljogosítja. Az eljárás alá vont – bár végül nem tagadta meg a kérelmezőtől a kért áru eladását és kiszolgáltatta a kérelmezőt – azzal, hogy a jogszabályi előírás ellenére meg akarta akadályozni, hogy a segítő kutyával az üzletbe belépjen, illetve miután a tiltás ellenére mégis belépett, nem akarta kiszolgálni, vagyis nehézségeket gördített a kérelmező elé, a kérelmezőt a vele összehasonlítható helyzetben levőkhöz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesítette. Az adott közszolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést ugyanis abban az esetben

biztosította volna, ha a kérelmezőt a jogszabályi rendelkezést betartva a segítő kutyájával együtt minden nehézség, ellenvetés nélkül beengedi az üzletbe és kiszolgálja.

A hatóság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a kérelmezőt a vele összehasonlítható helyzetben levőkhöz képest hátrány érte azáltal, hogy az eljárás alá vont, illetve annak alkalmazottja akadályokat gördített elé abban, hogy hasonló önállósággal tudjon vásárolni az üzletben, mint a fogyatékkal nem élő személyek.

Tekintve, hogy a kérelmezőt ért hátrány nyilvánvalóan a látásfogyatékoságával állt okozati összefüggésben, megállapítható volt, hogy az adott esetben a közvetlen hátrányos megkülönböztetés mindhárom tényállási eleme megvalósult.

A hatóság ezt követően azt vizsgálta meg, hogy az eljárás alá vontnak sikerült-e kimentenie magát, vagyis hivatkozott-e olyan tényre, körülményre, amely mulasztásának észszerű indokául szolgálhatna.

A vonatkozó jogszabályok az élelmiszert árusító üzletet kifejezetten akként nevesítik, mint ahol segítő kutyával lehet tartózkodni és segítő kutyát lehet használni, ezért a higiéniára hivatkozás nem szolgálhat észszerű indokul a kutya kitiltására, ahogy azok, az eljárás alá vont által említett körülmények sem, hogy a kérelmező emelt hangon beszélt és a gyermekei is segíthettek volna neki. A jogszabály szerint a segítő kutya üzletben való tartózkodásának csak az lehetett volna akadálya, ha az ott tartózkodók testi épségét veszélyeztető magatartást tanúsít, ilyen azonban az adott esetben fel sem merült.

Az eljárás alá vontnak nem sikerült bizonyítania, hogy magatartásának tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal közvetlenül összefüggő, észszerű indoka volt.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont megsértette az egyenlő bánásmód követelményét és a kérelmezővel szemben közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg a fogyatékoságával összefüggésben azáltal, hogy akadályozta a segítő kutyával az üzletben történő belépését, vásárlását.

A hatóság az eljárás alá vontnak megtiltotta a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását, valamint százezer forint bírságot szabott ki, melyet az eljárás alá vont a 30 napos határidőn belül teljesített.

(2023. novemberi határozat)